

Nr 738

Av herr Carlstein m. fl., om ekonomiskt stöd till de ideella rörelsernas tidningsutgivning.

(Lika lydande med motion nr 642 i Första kammaren)

Under de senaste åren har i vårt land förts en intensiv debatt om medlen för att vidmakthålla en fri opinionsbildning och en mångsidig debatt. Tyngdpunkten i den debatten har legat på dagstidningarnas ekonomiska situation och inbördes konkurrensförhållanden. Genom tillkomsten av det statliga partistödet 1965 löstes frågan partiellt och temporärt. Att man på sikt skulle behöva vidtaga andra åtgärder för att trygga en mångsidig debatt stod dock klart. Frågan om ett effektivt stöd till mindre bärkraftiga tidningsföretag synes ha fått sin lösning i de förslag som 1967 års pressutredning framlagt. Proposition i ärendet kommer att föreläggas riksdagen under våren.

Den debatt som förts kring frågan om en fri opinionsbildning och en mångsidig debatt har väsentligen gällt dagstidningarna. Denna begränsning är att beklaga. Vid sidan av dagstidningarna finns en rik flora av tidningar och tidskrifter som fyller väsentliga uppgifter som opinionsbildande organ. Vad vi här främst åsyftar är de ideella rörelsernas publikationer. Deras betydelse understryks också av 1967 års pressutredning: »Dagspressen är en betydande informationskälla, men vid sidan av den finns andra viktiga kanaler: radio, television, fack- och organisationspress, böcker och föreningsmöten.»

De förändringar som organisationernas verksamhet undergått och undergår ställer ökade krav på den kommunikationsväg och informationskanal som utgivningen av ett eget tidningsorgan utgör. En rad organisationer har också tagit konsekvensen härav och satsar betydande belopp på tidningsutgivning. Det är ofta fråga om tidningar som fyller den dubbla uppgiften att utgöra ett kontaktorgan mellan organisation och medlemmar, samtidigt som de vill vara en röst i samhällsdebatten. Behovet av en hög utgivningsfrekvens och kvalitet förstärks av det faktum att den övriga pressen — liksom radio och TV — i minskad omfattning tar upp till behandling för organisationslivet väsentliga frågeställningar.

Ekonomiskt lyder organisationerna under samma lagar som andra tidningsutgivare. Framställningskostnaderna ökar, men det är främst de

mycket kraftiga höjningarna av posttaxorna som tvingar till ettdera nedskärningar i utgivningen, en ofrivillig kvalitetsminskning eller att medel — avsedda för andra väsentliga uppgifter — får tas i anspråk för att klara en fortsatt utgivning. Till bilden hör också ökade svårigheter att bibehålla en rimlig annonsvolym.

Genom åtgärder från samhällets sida har en fortsatt utgivning av skilda publikationer möjliggjorts. Stödet till de politiska partierna gör det möjligt för dessa att i ökad utsträckning satsa pengar på egen tidskrifts- och tidningsutgivning. Stöd till dagstidningarna kommer riksdagen att fatta beslut om under vårriksdagen. Statsmedel utgår redan nu via utbildningsdepartementet till 19 kulturtidskrifter under rubriken »Bidrag till särskilda kulturella ändamål». Vidare anslås medel till vissa folkbildningstidskrifter under rubriken »Bidrag till speciella folkbildningsåtgärder».

Tiden synes nu vara mogen att pröva frågan om ett ekonomiskt stöd från statens sida till de ideella rörelsernas tidningar. Till mångsidigheten i debatten och den fria opinionsbildningen hör att också dessa ges möjlighet att utkomma. Om inga åtgärder vidtas kommer den del av den fria opinionsbildningen som de ideella rörelsernas tidningar representerar att lida allvarlig skada.

Den form för stöd till de ideella rörelsernas tidningsutgivning som kan bli aktuell måste självfallet för mottagaren garantera en också i fortsättningen oberoende ställning i förhållande till den stödjande myndigheten. Likaledes bör man eftersträva att finna en generellt verkande, kontinuerlig stödform som så långt möjligt skapar rättvisa och som administrativt kan handläggas enkelt. Uppgiften att pröva frågan om lämpliga former för ekonomiskt stöd till de ideella rörelsernas tidningsutgivning, liksom frågan om vilka publikationer som bör komma i fråga för sådant stöd, bör överlämnas till en särskild utredning.

Med hänvisning till ovanstående hemställer vi,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller att frågan om ekonomiskt stöd till de ideella rörelsernas tidningsutgivning blir föremål för utredning.

Stockholm den 28 januari 1969

Rune Carlstein (s)

Hilding Johansson (s)
i Trollhättan

Arvid Eskel (s)

Bengt Fagerlund (s)